

OŠ Spodnja Šiška DELO NA DOMU	Datum: SREDA, 20.5.2020
Razred: 7. C Učna ura:	Učna snov: KAKO JE BILA ORGANIZIRANA SREDNJEVEŠKA DRUŽBA

Pozdravljeni,

Danes bomo govorili o novi družbeni ureditvi, ki se je oblikovala v srednjem veku in je določala položaj posameznika v družbi.

Pripomočki: učbenik, youtube, zvezek, PPT.

Poglej si filmček in preberi v učbeniku na strani: 93 – 94.

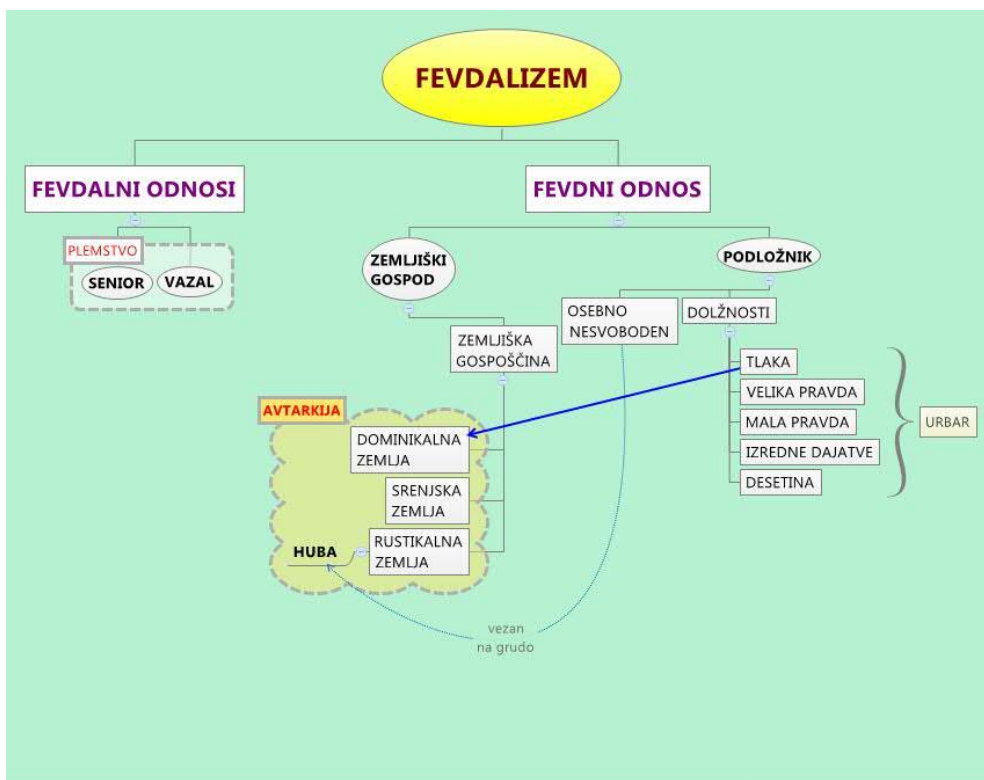
<https://www.youtube.com/watch?v=Ym5n4MFEDkc&t=3s>

Napiši naslov KAKO JE BILA ORGANIZIRANA SREDNJEVEŠKA DRUŽBA: FEVDALIZEM

Sledi navodilom oz. nalogam na PPT-u.

Dodatno gradivo: če te zanima poglej oz. preberi oz. če ne razumeš v našem učbeniku.

Shema:

Za srednjeveško družbeno ureditev se je uveljavil izraz **fevdalizem**. Fevdalna družba je bila razdeljena na tri **družbene skupine** oziroma stanove:

- plemstvo (višje in nižje),
- duhovščina,
- kmetje (svobodni in nesvobodni).

Na vrhu družbene lestvice je bil **vladar** (kralj, cesar), ki je izhajal iz vrst plemstva. V lasti je imel večino zemlje v državi. Ker je bila zemlja največje bogastvo, jo je uporabil kot plačilno sredstvo (npr. za vojaško službo, pomoč pri upravi) in nagrado. Tako je zemljiško posest oziroma **fevd** s kmeti vred delil visokemu plemstvu (posvetnemu in cerkvenemu, npr. škofom in opatom).

Pripadniki **višjega plemstva** so del fevda obdržali zase, del pa razdelili nižjemu plemstvu v zameno za vojaško pomoč. Tistega, ki je zemljo podeljeval kot plačilo, imenujemo senior, tistega, ki je dobil zemljo s kmeti vred, pa vazal. Njun medsebojni odnos se imenuje **vazalni odnos**. Prejemnik fevda je na podeljeni posesti postal zemljiški gospod, posest pa njegovo **zemljiško gospostvo**. Za potrebe upravljanja in varnosti je na zemljiškem gospostvu fevdalec postavil sedež, npr. grad. Od tu je sam ali preko upravnikov nadzoroval svoje ozemlje in pobiral dajatve.

Na dnu družbene lestvice so bili **kmetje**. Sprva je bil velik del kmetov svoboden. Zaradi težkega preživetja in izpostavljenosti vojnām se je večina kmetov začela zatekati po zaščito k zemljiškim gospodom. Ti so jim omogočali bivanje, zaščito in zemljo, v zameno pa so morali kmetje obdelovati zemljo, dajati dajatve (velika pravda, mala pravda, desetina) in opravljati tlako (delovne obveznosti). Izgubili so pravico do lastne zemlje in osebno svobodo ter postali **podložniki**. Nekateri kmetje so ostali svobodni, a jih je bilo malo.

Ključni pojmi:

zemljiško gospostvo, podložnik, tlaka, vazal, kolonizacija, triletno kolobarjenje s praho, germanizacija

Ilustracija iz srednjeveškega rokopisa prikazuje srednjeveško družbo, ki je razdeljena na tri sloje: tisti, ki molijo (duhovščina, levo), tisti, ki se bojujejo (vitezi, sredina) in tisti, ki delajo (kmetje, desno).

Še na edus.si: http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/srednji_vek/fevdalizem.html

Lep pozdrav,

Mateja Iskra